

Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku oraz Fundacja Pogranicze
zapraszają na

FESTIWAL
"WIELOGŁOSOWA PIEŚŃ POGRANICZA"

prezentujący działalność
Fundacji Pogranicze i Ośrodka "Pogranicze - sztuk, kultur, narodów" w Sejnach

Nowy Jork, 9-20 kwietnia 2008

KALENDARZ FESTIWALU "WIELOGŁOSOWA PIEŚŃ POGRANICZA"

CO: Fundacja Pogranicze, spektakl KRONIKI SEJNEŃSKIE

KIEDY: 10-20 kwietnia, czw.-sb. godz. 19:30, nd. godz. 14:30

GDZIE: La MaMa E.T.C.-The Annex, 74 E. 4th Street (między 2nd Ave. & Bowery), New
York, NY 10003

DOJAZD: metro: 6 do Bleecker St./B'way-Lafayette; F, V do Lower East Side/2nd Ave.;
autobusy: M8 do 2nd Ave (8th St.); M15 do 4th St. (2nd Ave.); M21 do 2nd Ave. (Houston
St.)

WSTĘP: \$25; studenci i seniorzy \$20; przedsprzedaż tel. (212) 475-7710 lub
www.lamama.org <<http://www.lamama.org/>>

Więcej informacji o spektaklu poniżej

**CO: Fundacja Pogranicze, CAFÉ EUROPA - wieczór literacki wokół tematu "ludzi
pogranicza"**

KIEDY: pon., 14 kwietnia, godz. 20:00

GDZIE: The Bowery Poetry Club, 308 Bowery (między Houston & Bleecker), New York,
NY 10012

DOJAZD: metro: 6 do Bleecker St./B'way-Lafayette; F, V do Lower East Side/2nd Ave.

WSTĘP: \$10, tel. (212) 614-0505

Więcej informacji o CAFÉ EUROPA poniżej

CO: Fundacja Pogranicze, FILMY O POGRANICZACH

KIEDY: śr. 9 kwietnia, śr. 16 kwietnia, czw. 17 kwietnia, godz. 20:00

GDZIE: Millennium Film Workshop, Inc., 66 E. 4th Street (między 2nd Ave. & Bowery),
New York, NY 10003

DOJAZD: metro: 6 do Bleecker St./B"way-Lafayette; F, V do Lower East Side/2nd Ave.; autobusy: M8 do 2nd Ave (8th St.); M15 do 4th St. (2nd Ave.); M21 do 2nd Ave. (Houston St.)

WSTĘP: \$8; członkowie Millennium \$6; kasa czynna od godz. 19:00, tel. (212) 673-0090

Więcej informacji o filmach poniżej

**CO: POMIĘDZY PRZESZŁOŚCIĄ A PRZYSZŁOŚCIĄ: PRZYWRACANIE
PAMIĘCI POGRANICZA - Spotkanie z Krzysztofem Czyżewskim, prezesem Fundacji
Pogranicze w Sejnach**

KIEDY: śr. 16 kwietnia, godz. 16:00

GDZIE: The New School for Social Research, Transregional Center for Democratic Studies,
79 Fifth Avenue (wejście od 16th Street), sala 1009, New York, NY 10003

DOJAZD: metro: 4, 5, 6, N, R, Q, W, L do 14th Street/Union Square; 1, 2, 3, F, V do 14th
Street

WSTĘP: wolny, tel. (212) 229-5580 w. 3136, tcds@newschool.edu

Więcej informacji o spotkaniu poniżej

INSTYTUT KULTURY POLSKIEJ, otwarty w Nowym Jorku w 2000 r., jest placówką dyplomacji kulturalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jednym z sieci 19 Instytutów. Jego misją jest ożywianie i promocja więzi kulturalnych pomiędzy USA i Polską, zarówno poprzez prezentację osiągnięć kulturalnych Polaków w Ameryce, jak i zapewnienie artystom i naukowcom z Polski kontaktów z najważniejszymi amerykańskimi partnerami i instytucjami. Instytut promuje, organizuje prezentacje i produkuje szeroką gamę wydarzeń kulturalnych we wszystkich dziedzinach kultury: teatrze, muzyce, filmie, literaturze i sztuce. Skala organizowanych projektów rozciąga się od Joe's Pub (160 miejsc) do Avery Fisher Hall (2.700 miejsc). Instytut współpracuje stale z takimi instytucjami jak Brooklyn Academy of Music, Art at St. Ann's, La MaMa E.T.C., Lincoln Center, Museum of Modern Art, PEN World Voices Festival, Poetry Society of America, Yale University, i wiele innych, umieszczając w ich programach prezentacje kultury polskiej.

Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku zaprasza na Festiwal "Wielogłosowa Pieśń Pogranicza" (Borderlanders: Finding Their Voice), prezentujący po raz pierwszy na tak szeroką skalę w Stanach Zjednoczonych wyjątkową działalność **Fundacji Pogranicze** i jej **Ośrodka "Pogranicze - sztuk, kultur, narodów" w Sejnach**. W miasteczku położonym blisko granic z Litwą i Białorusią, od 1990 r. Fundacja Pogranicze dzięki innowacyjnym metodom pracy z lokalną społecznością buduje mosty pomiędzy ludźmi różnych religii,

narodowości i kultur.

"Praca Fundacji Pogranicze to odkrywanie poprzez sztukę bogatego wielokulturowego dziedzictwa tego obszaru, niemal doszczętnie zniszczonego przez dwie wojny światowe" - Ian Fisher, The New York Times

Od 9 do 20 kwietnia, w ramach Festiwalu **"Wielogłosowa Pieśń Pogranicza"** Instytut zaprezentuje: amerykańską premierę spektaklu **"Kroniki Sejneńskie"** w teatrze **La MaMa E.T.C.** (10-13 i 17-20 kwietnia), **wieczór literacki** w **Bowery Poetry Club** (14 kwietnia), **filmy dokumentalne** o ludziach pogranicza ze zbiorów Fundacji w **Millennium Film Workshop, Inc.** (9, 16 i 17 kwietnia), oraz spotkanie z założycielem i prezesem Fundacji Pogranicze, **Krzysztofem Czyżewskim** na uczelni **New School for Social Research** (16 kwietnia).

"Wszystkie wydarzenia zaplanowaliśmy na Lower East Side - podkreśla dyrektor Instytutu Kultury Polskiej, Monika Fabijańska - jako hold dla wielokulturowego dziedzictwa historycznej dzielnicy Nowego Jorku, która w początku XX wieku stała się domem dla emigrantów ze Wschodniej Europy, w tym Litwinów, Polaków, Żydów, Rosjan, Białorusinów, Romów i Niemców z okolic Sejn. Swoją tożsamość ludzi pogranicza dodali oni do wielokulturowego tygla Ameryki. Przez długi czas ludzie z Sejn emigrowali; dziś Sejny "eksportują" do zróżnicowanych społeczności świata idee. Przez wiele lat Lower East Side była domem przybyszów ze Wschodniej Europy, dziś dawne synagogi i kościoły greko-katolickie oplata gąszcz chińskiego alfabetu, a legendarny Henry Street Settlement opiekuje się dziećmi emigrantów z Portoryko. Wspólnie z Fundacją myślimy o organizacji w przyszłości wspólnych z nimi warsztatów, na razie do projektu zaprosiliśmy nowojorskich pisarzy i artystów o wschodnioeuropejskich korzeniach."

Celem Festiwalu **"Wielogłosowa Pieśń Pogranicza"** jest prezentacja idei i praktyk Fundacji Pogranicze, która przywracając pamięć o historii, genius locii i ludziach Kresów Wschodnich, wykorzystuje lokalne doświadczenia i pionierską metodę pracy społecznej w miejscach burzliwego ścierania się grup etnicznych i kultur na całym świecie - od Bośni przez Kaukaz po Indonezję. Złożona tożsamość, wygnanie, emigracja i rola kultury w pracy z wielokulturową społecznością są tematami łączącymi wydarzenia Festiwalu.

"Pogranicza zawsze będą obszarami walki, konfliktu czy napięcia. Trzeba ciężko się zmagać, by uczynić tę walkę zaczynem czegoś dobrego" - Krzysztof Czyżewski

Festiwal **"Wielogłosowa Pieśń Pogranicza"** prezentowany jest przez **Instytut Kultury Polskiej** w Nowym Jorku oraz: teatr **La MaMa E.T.C.**, **Bowery Poetry Club**, **Millennium Film Workshop, Inc.**, i **Transregional Center for Democratic Studies** na uczelni **New**

School for Social Research.

Specjalne podziękowania kierujemy dla prof. **Elżbiety Matyni** z New School for Social Research, za jej twórcze zaangażowanie w projekt.

Sponsor: **PLL LOT CARGO.**

Dokładne informacje na temat każdego z projektów poniżej oraz na stronie www.PolishCulture-NYC.org <<http://www.polishculture-nyc.org>>

KONTAKT

Instytut Kultury Polskiej

350 Fifth Avenue, #4621

New York, NY 10118

www.PolishCulture-NYC.org

Kontakt dla prasy: Agata Grenda, tel. 212-239-7300, a.grenda@PolishCulture-NYC.org

Jonathan Staff, tel. (212) 924-0496, js@jsnyc.com, www.jsnyc.com

**SPEKTAKL "KRONIKI SEJNEŃSKIE"
AMERYKAŃSKA PREMIERA!!!**

10-20 kwietnia 2008, czwartki-soboty godz. 19:30, niedziele godz. 14:30

**La MaMa E.T.C. - The Annex, 74 East 4th Street (między 2nd Avenue i Bowery),
Manhattan**

**Bilety: \$25 i \$20 (studenci i seniorzy) w kasie teatru, tel. (212) 475-7710, oraz na
www.lamama.org**

Spektakl w języku polskim, jidysz, rosyjskim i litewskim, z napisami w jęz. angielskim.

"Oddałbym każdą stołeczną premierę, aby jeszcze raz zanurzyć się w poetyckiej aurze tego spektaklu (...) Wieczór (...) zachowam między najważniejszymi doświadczeniami teatralnymi życia." - Roman Pawłowski, Gazeta Wyborcza

"Kroniki Sejneńskie" to zachwycająca mieszanka przekazów ustnych, pieśni i legend opowiedzianych przez najstarszych mieszkańców Sejn i spisanych przez trzecią już grupę młodych artystów Teatru Sejneńskiego przy Ośrodku Pogranicze. Pochylając się nad wypaloną z gliny makietą dawnych Sejn, przywołują oni opowieściami, śpiewem i tańcem

historie swoich przodków noszących w sobie pamięć wielokulturowego regionu. Aktorzy wsłuchują się w głosy domów: z jednego dochodzi żydowska modlitwa, w innym słychać pacierz szeptany po polsku, w jeszcze innym po rosyjsku, po litewsku? następnie kołysanki w wielu językach Kresów... To spektakl zupełnie niezwykły, ponieważ aktorzy - nastoletni Polacy, Litwini i Staroobrzędowcy mieszkający w Sejnach - opowiadają prawdziwe historie oraz legendy, które usłyszeli od swoich dziadków i pradziadków, odnajdując w nich własne korzenie. Przyglądając się historii ?zakłętej? w wypalonych z gliny budynkach miasteczka odtwarzają losy jego mieszkańców w magicznej atmosferze niczym z Chagalla. Na chwilę stają się własnymi przodkami, ucieleśniając ich wspomnienia cygańskich taborów, słowiańskich obrzędów kupalnych, pogańskich legend, by niepostrzeżenie przeistoczyć się w uczestników litewskiego wesela czy żebraków pod kościołem, a za chwilę opowiedzieć historię Racheli, córki krawca, czy żydowskiego dziecka uratowanego przed niechybną śmiercią. Bogactwo wielokulturowej historii zostaje przywołane przez jej najmłodszych spadkobierców. Tajemnicą spektaklu jest jego pokrewieństwo z prądownym znaczeniem odtwarzania mitu - to, że opowieść staje się tu i teraz, niejako bez pośredników - mówi Monika Fabijańska. Spektakl przemawia ze zniewalającą mocą do wszystkich, nie tylko tych, którzy czują, że oddalają się od własnej historii i korzeni.

Spektaklowi towarzyszyć będzie wystawa zdjęć we foyer Annexu teatru La MaMa przygotowana przez Bożenę Szroeder oraz fotografa Stanisława Wosia (wykładowcę Warszawskiej Szkoły Fotografii) ukazująca stare i współczesne Sejny.

Scenariusz, reżyseria i praca z dziećmi: **Bożena Szroeder**

Współpraca: Małgorzata Sporek-Czyżewska, Urszula Wasilewska, Jerzy Czyżyński, Wiesław Szumiński

Tłumaczenie na język angielski: Danuta Borchardt

Aktorzy: Aleksandra Tomal, Edyta Rogucka, Dominika Turowicz, Aleksandra Kotarska, Katarzyna Ostrowska, Dagmara Nieszczerzewska, Ula Kapp, Aleksandra Szruba, Jakub Ostrowski, Artur Mazewski, Robert Ogurkis, Patryk Zubowicz, Piotr Szroeder, Michał Pawłowski

Historia powstania spektaklu

"Kroniki Sejneńskie" w reżyserii Bożeny Szroeder łączą tradycję polskiego teatru eksperymentalnego z misją Fundacji Pogranicze, którą jest budowanie mostów między grupami etnicznymi, narodami, wyznaniem religijnymi i pokoleniami.

Premiera spektaklu odbyła się w 1999 r.; od tego czasu prezentowano go w wielu miastach Polski, m.in. na Międzynarodowym Festiwalu Malta w Poznaniu w 2002r., oraz w Bośni, na Litwie, w Niemczech i Danii.

Spektaklowi dała początek wystawa "Nasze stare dobre Sejny. Pocztywki i fotografie z lat

1910-1960". W momencie jej otwarcia w 1998 r. prezentowała tylko zbiory Ośrodka Pogranicze. Z czasem zaczęła się rozrastać: dzieci przyprawdzały swoich rodziców, dziadków, a ci przynosili fotografie, pocztówki, czasem pamiątki. Wówczas narodził się pomysł konkursu dla dzieci na temat historii Sejn, na który wpłynęło około stu różnych prac plastycznych i literackich. Spośród ich autorów wyłoniono do dalszej pracy kilkanaścioro dzieci. Najpierw zajęły się losami swoich rodzin. Opisywały historie dziadków, tworzyły drzewa genealogiczne, spisywały życiorysy rodziców. Następnie zdobyte wiadomości próbowały umiejscawiać w topografii Sejn. Zaczęły od dokładnego rozrysowania na wielkim płótnie planu miasta - na poły mitycznego, na poły prawdziwego. Na plan naniosły legendy i zasłyszane historie. Jednocześnie wzajemnie uczyły się pieśni: od dzieci litewskich pieśni weselnych i korowodowych, od starowierów - duchownych stichów, a od dzieci polskich - ludowych piosenek. Do tego doszły żydowskie niguny i pieśni cygańskie. Praca zanurzona była w poetyce baśni, dlatego też za pomysłem dzieci opiekunami miasta zostały Anioły z kolorowych skrawków tkanin: Anioł Miłości, Anioł Zgody, Anioł Muzyki, Anioł Opatrzności, Anioł Ogniska Domowego, Anioł Życia, Anioł Chleba i Wody. Kolejnym etapem było budowanie miasta. Wypalane z gliny kamienice, świątynie, kościoły, synagogi czy miejski ratusz stworzyły niezwykłą makietę miasteczka o niepowtarzalnej, poetyckiej atmosferze, która stała się ikoną wielokulturowych Sejn i idealną scenografią spektaklu teatralnego. Zebrany przez dzieci w trakcie ich "poszukiwań historycznych" materiał złożył się na książkę "Kroniki sejneńskie".

Bożena Szroeder - absolwentka studiów pedagogicznych, od 1987 r. wraz z Krzysztofem i Małgorzatą Czyżewskimi zaangażowana w działalność animacji kulturalnej. Wraz z nimi w 1990 r. założyła Fundację Pogranicze w Sejnach, gdzie kieruje Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza Ośrodka "Pogranicze - sztuk, kultur, narodów" oraz dziecięcym Teatrem Sejneńskim. Twórczyni innowacyjnego programu edukacji wielokulturowej w Ośrodku, obecnie wprowadzanego w wielu szkołach w Polsce. Współautorka programu dla młodzieży "Gra szklanych paciorków" poświęconego zagadnieniom pamięci i lokalnej tożsamości, wdrażanego w wielu centrach kultury w Polsce i w Europie. Specjalizuje się w historii i kulturze Romów.

W prasie

Kroniki w Nowym Jorku - Kroniki w La MaMA - Jadą tam, gdzie grywał Robert De Niro

ZAPOWIEDŹ VIDEO KRONIK SEJNEŃSKICH

CAFÉ EUROPA - wieczór literacki wokół tematu "ludzi pogranicza"

poniedziałek 14 kwietnia 2008, godz. 20:00

The Bowery Poetry Club, 308 Bowery Street (między Houston i Bleecker), Manhattan

Bilety: \$10, do nabycia na miejscu, tel. (212) 614-0505

Z udziałem: **Vyta Bakaitisa, Carmen Firan, Anny Frajlich, Evy Hoffman, Wasyla Machno**

Prowadzenie: **Krzysztof Czyżewski**, prezes Fundacji Pogranicze;

Pieśni słowiańskie i w jidysz: **Michael Alpert**

Spotkanie z grupą poetów i pisarzy pochodzących z Europy Środkowej i Wschodniej, dziś Nowojorczyków - Rumunów, Polaków, Ukraińców, Litwinów, Żydów - w kultowym Bowery Poety Club poświęcone będzie refleksji nad tym, co znaczy być człowiekiem pogranicza w dzisiejszym świecie. Utwory czytane po angielsku i w językach ojczystych przeplatane będą osobistymi opowieściami i pieśniami oraz dyskusją w atmosferze europejskiej kawiarni literackiej. Spotkaniu będzie towarzyszyło wspomnienie legendarnego poety Lower East Side, **Morrisa Rosenfelda**, tworzącego w jidysz i pochodzącego z okolic Sejnu. Krzysztof Czyżewski zapowie także anglojęzyczne wydanie kwartalnika "Krasnogruda", zat. "Środkowa Europa w Nowym Jorku" (wydane po polsku w 2006 r.) Pismo wydawane przez Pogranicze poświęcone jest kulturze, historii i problemom etnicznym Europy Środkowej i Wschodniej. Będzie można również kupić wcześniejsze numery kwartalnika.

CAFÉ EUROPA - kawiarnie literackie w dużej mierze przyczyniły się do rozwoju życia kulturalnego w Europie w XIX i pierwszej połowie XX wieku: ciasne, zadymione i gwarne, tętniące życiem miejsca, w których artyści i wielbiele sztuki spotykali się, by wieść dysputy i spory artystyczne i światopoglądowe. Dziś zanikły niemal zupełnie, ale nie zanikła potrzeba miejsc organizujących środowiska twórcze, miejsc prezentacji manifestów artystycznych, stwarzających okazję do bezpośredniego obcowania ze sobą ludzi kultury.

Gdzieś na rozstajnych drogach Czasu

musi istnieć "Café Europe"...

kogo tam nie ma...

- Tadeusz Kantor

Wychodząc tej potrzebie naprzeciw w czasach kryzysu wielokulturowości w Europie, który ujawniła wojna w Bośni i upadek jej symbolu - Sarajewa, Krzysztof Czyżewski zaproponował formułę "latającej kawiarni literackiej". Spotkania pisarzy z byłych krajów komunistycznych i z Zachodu odbyły się już w wielu miejscach: od Sejnu po Saragossę, od Sarajewa po Sztokholm, od Budapesztu po Amsterdam.

Notki biograficzne uczestników spotkania:

VYT BAKAITIS (ur. 1940) - litewski poeta i tłumacz mieszkający w Nowym Jorku od 1968 r. Opublikował zbiór wierszy "City Country" (1991), oraz tłumaczenia: "There is no Ithaca", autorstwa poety i legendarnego filmowca Jonasa Mekasa z przedmową Czesława Miłosza (1996), "Breathing Free / Gyvas Atodusis" (2001) - szeroki, dwujęzyczny wybór najlepszej współczesnej poezji litewskiej, oraz "XL Poems" Juliusa Kelerasa (2002). Jego tłumaczenia poezji Hölderlina, Mickiewicza i Venclovy zawarte zostały w antologii wydawnictwa W.W. Norton, "World Poety" (1998).

CARMEN FIRAN - w rodzinnej Rumunii publikowała zbiory poezji, powieści, eseje i opowiadania. Od 2000 r. mieszka w Nowym Jorku, a jej utwory ukazują się w magazynach literackich i antologiach na całym świecie. W USA ukazało się w tłumaczeniu sześć jej książek, w tym "The Second Life" (2006) i "The Farce" (2002), oraz dwie współredagowane przez nią antologie poezji amerykańskiej i rumuńskiej. Członek amerykańskiego PEN Clubu, jest także jednym z redaktorów "Lettre Internationale" (Paryż). "Potrzeba było kogoś, kto przeżył wschodnioeuropejską tyranię (?), by ujawnić absurdy Ameryki" - Bruce Bederson, autor książki User.

ANNA FRAJLICH - wykładowca na wydziale języków i literatury słowiańskiej Columbia University; Polskę opuściła po kampanii antysemickiej 1968 r. Autorka jedenastu zbiorów poezji, w tym dwujęzycznego "Between Dawn and the Wind". Jej twórczość poetycka odzwierciedla zmagania kobiety, imigrantki i polskiego uchodźcy. Laureatka prestiżowej Nagrody Fundacji im. Kościelskich. Jej wywiad z Miłoszem opublikowany został w "Czesław Miłosz: Conversations" (2006). "Anna z Brooklynu jest poetką wygnania" - Jan Kott

EVA HOFFMAN wyemigrowała z Polski do Kanady, a następnie do USA, jako nastolatka, doświadczenie to opisując później w głośnej książce "Lost in Translation: A Life in a New Language" (1989). Była redaktorem i krytykiem literackim The New York Times. Opublikowała także: "Exit into History: A Journey Through the New Eastern Europe" (1993), "Shtetl: The Life and Death of a Small Town and the World of Polish Jews" (1997) oraz "After Such Knowledge: Memory, History and the Legacy of Holocaust" (2004). Wykłada na tematy wygnania, pamięci i historii polsko-żydowskiej na całym świecie; wykładała literaturę w Massachusetts Institute of Technology, Tufts University oraz Columbia University. Laureatka Guggenheim Fellowship oraz Whiting Award for Writing. Obecnie mieszka w Londynie i jest profesorem wizytującym w Hunter College, CUNY w Nowym Jorku.

VASYL MAKHNO (ur. 1964) - ukraiński poeta, eseista i tłumacz, autor sześciu zbiorów poezji oraz tłumaczeń na język ukraiński, m.in. Zbigniewa Herberta. Wykładał rodzimy język

na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Polsce ukazały się tłumaczenia jego książek. Emigracja do USA w 2000 roku spowodowała zasadniczy zwrot w jego twórczości, czego przykładem jest najnowszy zbiór poezji Makhno: 38 "Poems About New York and Some Other Things" (Kijów, 2004), podejmujący tematy granic ukraińskiego getta, poezji jako daru czy rzemiosła, oraz zderzenia tradycji Zachodu i Wschodu.

MICHAEL ALPERT (śpiew, akordeon, skrzypce, gitara, perkusja) od 25 lat przywraca świetność wschodnioeuropejskiej muzyce klezmerskiej; międzynarodową sławę przyniosły mu występy i wielokrotnie nagradzane płyty z Brave Old World, Khevrisa, Kapele, Davidem Krakauerem i in. Jest uznawany za najwybitniejszego w swoim pokoleniu wykonawcę tradycyjnych pieśni jidysz, ceniony także jako twórca własnych - na współczesne tematy. Posługujący się 20 językami, znany jest jako wykonawca pieśni etnicznych wielu regionów świata - od rosyjskich po meksykańskie. Koncertował w Ameryce Północnej, Europie, Izraelu, Australii. Alpert jest czołowym badaczem tradycyjnej muzyki i tańca żydowskiego, wykładał etnomuzykologię i historię kultury Europy Wschodniej na uniwersytetach: Columbia, Oxford, Yale, UCLA, University of Mainz i wielu innych. Współtwórca festiwalu "Buffalo on the Roof", ukazującego związki żydowskich i nie żydowskich tradycji regionalnych w Europie Wschodniej. Dyrektor programowy KlezKanada i konsultant programowy Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie.

Najnowszy numer pisma "**Krasogruda**" - Europa Środkowa w Nowym Jorku

Zobacz spis treści...

<http://www.pogranicze.sejny.pl/themes/oficyna/img/krasn/k_17/k17_content.jpg>

FILMY O POGRANICZACH

9, 16, 17 kwietnia 2008, godz. 20:00

**Millennium Film Workshop, Inc., 66 East 4th Street (między 2nd Avenue i Bowery),
Manhattan**

Bilety: \$8 i 6\$ (dla członków Millennium) w kasie czynnej od godz. 19:00, tel. (212) 673-0090

Centrum Dokumentacji Pogranicza w Sejnach posiada jedną z największych kolekcji filmów dokumentalnych (ok. 4.500) o narodach i grupach etnicznych Europy Środkowej i Wschodniej.

W studio filmowym Ośrodka Pogranicze młodzi ludzie, pracując pod okiem profesjonalnych filmowców, realizują filmy o projektach Pogranicza (dokumentując jednocześnie metody

pracy Ośrodka) oraz o świecie pogranicza w ogóle, uwieczniając ślady minionych czasów i opowieści starszych ludzi.

Prezentowany program jest wyborem filmów z kolekcji, częściowo wyprodukowanych w studio Ośrodka. Filmy prezentowane będą w językach mieszkańców rejonów pogranicza, z angielskimi napisami. Wśród nich znajdują się dokumenty o Jonasie Mekasie i Andy Warholu. Po każdym trzech programów zapraszamy na dyskusję z Krzysztofem Czyżewskim, moderowaną przez Monikę Fabijańską, dyrektor Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku.

9 kwietnia (środa), godz. 20.00

WSPOMNIENIA Z PODRÓŻY NA LITWĘ /Reminiscences of a Journey to Lithuania/, 82 min., reż. i zdjęcia: Jonas Mekas, USA 1971 r. "Pierwsza część filmu powstała z materiału, który nakręciłem moim pierwszym Bolexem na początku pobytu w Ameryce, głównie w latach 1949-1953. Pokazuje ona mnie i mojego brata Adolfa, emigrantów na Brooklynie, piknikujących, tańczących, śpiewających - ulice Williamsburga. Druga część powstała w sierpniu 1971 r. na Litwie, przede wszystkim w Semeniskiai - wiosce, w której się urodziłem - stary dom, moja matka (ur. 1887 r.), wszyscy bracia, wygłupiamy się i świętujemy powrót do domu. Litwa widziana jest przez wspomnienia wysiedleńca, który powrócił do domu po 25 latach. Trzecia część zaczyna się na przedmieściach Hamburga, gdzie spędziłem rok w obozie pracy przymusowej podczas wojny, na końcu pokazany jest Wiedeń, w którym odwiedziliśmy moich przyjaciół - Petera Kubelkę, Hermana Nitscha, Kena Jacobsa". - Jonas Mekas

TRATWA MUZYKANTÓW POMIĘDZY NOWYM JORKIEM A SEJNAMI, 25 min., reż. Małgorzata Sporek-Czyżewska i Wojciech Szroeder, Studio Filmowe Ośrodka Pogranicze, Sejny 2002 r. Żydowski muzycy z Brooklynu, wśród nich Michael Alpert i David Krakauer, prowadzą z młodzieżą w Sejnach warsztaty muzyki klezmerskiej i tradycji żydowskich.

107 min., po projekcjach dyskusja

16 kwietnia (środa), godz. 20.00

ŚNIŁA MI SIĘ HANA, 30 min., reż. Mikołaj Wawrzyniuk, współpraca: Jerzy Leszczyński, TVP Białystok 1999 r. Zaproszony przez Fundację Pogranicze reżyser przygląda się polsko-białorusko-żydowskiej historii Narewki na Podlasiu.

LOSZY POSŁUCHANE, 24 min., reż. Małgorzata Sporek-Czyżewska, Wojciech Szroeder, młodzież z Teatru Sejneńskiego, Studio Filmowe Ośrodka Pogranicze, Sejny 2000 r. Dokumentacja wywiadów młodzieży sejneńskiej z mieszkańcami polskiej wioski w okolicy

Lidy na Białorusi na temat ich tożsamości i historii.

PROWADŹ NAS PROSTĄ DROGĄ, 35 min., reż. Waldemar Janda, TVP3 Kraków, 2005 r. Dokument o polskich wyznawcach islamu, przede wszystkim Tatarach z Podlasia i Gdańska, który stawia pytanie o to czy nabyta przez 600 lat umiejętność współistnienia z polską większością chrześcijańską jest wartością godną popularyzacji, czy też silniejszy nurt arabski będzie się starał dominować i wpływać na tradycyjny polski islam. Z udziałem Haliny Szahidewicz, Przewodniczącej Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Białymstoku, Hani Hirsza - Wiceprzewodniczącego Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Gdańsku, Tomasza Miśkiewicza, Muftiego Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, prof. Selima Chazbijewicza z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, zespołu BUŃCZUK i in.

89 min., po projekcji dyskusja

17 kwietnia (czwartek), godz. 20.00

SEJNEŃSCY BUDOWNICZOWIE MOSTÓW, 33 min., reż. Waldemar Janda, TVP3 Kraków 2006 r. Film o działalności Ośrodka Pogranicze, starający się odpowiedzieć na pytanie o to czy edukacja patriotyczna może iść w parze z edukacją na rzecz wielokulturowości. Na pograniczu, gdzie, jak ujmuje to malarz, prof. Andrzej Strumiłło, patriotyzm mierzy się wrogością do sąsiada, nowe inicjatywy społeczne ujawniły zarówno potrzeby wspólnot mniejszości, jak i konieczność dialogu, opartego tak na dobrych, jak i na złych doświadczeniach. Dzięki projektom takim jak spektakl "Kroniki Sejneńskie", ludzie znowu zaczynają doceniać swoje wielokulturowe korzenie.

IDEME, IDEME, DRAZKI NE ZNAJEME, 27 min. 45 sek., reż. Krzysztof Krzyżanowski, Waldemar Janda, TVP Kraków 1994 r. Rozrzuconych po wojnie na cztery strony świata Łemków w Polsce miało nie być. Ich domy, świątynie i pola w Beskidzie Niskim zarosły pokrzywami i trawą. Jednak od kilkunastu lat w lipcu Łemkowie znów gromadzą się na leśnej polanie w Żdyni koło Gorlic by wspólnie śpiewać, rozmawiać i modlić się w ojczystym języku, by być sobą.

ANDY CZY ANDREJ, 20 min., scenariusz i reż. Krzysztof Krzyżanowski, śpiew: Julia Doszna; komentarz: Olena Duc-Fajfer, TVP Kraków 2001. Film o poszukiwaniu korzeni rodzinnych Andy Warhola, uznawanego za twórcę pop-artu. W 1913 r. Andrej Warchola, Rusnak-Łemko, wyemigrował za chlebem ze wsi Mikova we wschodniej Słowacji. Jego syn został najsłynniejszym artystą pop-artu. Poszukiwanie korzeni Andy Warhola ukazuje jak jego światowa sława wpłynęła na dzisiejszych Rusnaków-Łemków mieszkających na polsko-słowackim pograniczu.

80 min., po projekcji dyskusja

Zaprezentowane dzięki Millennium Film Workshop, Inc., the Polish Cultural Institute, Telewizji Polskiej Oddział w Białymstoku, Telewizji Polskiej Oddział w Krakowie oraz Fundacji Pogranicze w Sejnach

MIEDZY PRZESZŁOŚCIĄ A PRZYSZŁOŚCIĄ: PRZYWRACANIE PAMIĘCI POGRANICZA

- spotkanie z Krzysztofem Czyżewskim, prezesem Fundacji Pogranicze

16 kwietnia 2008, godz. 16:00

New School for Social Research, Transregional Center for Democratic Studies, 79 Fifth Avenue (wejście od 16th Street), sala 1009, Manhattan

Wstęp wolny, tel. (212) 229-5580, wew. 3136, tcds@newschool.edu

Spotkanie z **Krzysztofem Czyżewskim**, prof. socjologii **Elżbietą Matynią**, dyr. Transregional Center for Democratic Studies w New School for Social Research, oraz **Jeffreyem C. Goldfarbem**, prof. socjologii New School for Social Research.

Poezja **Czesława Miłosza** posłuży jako punkt wyjścia do rozmowy o możliwościach, jakie oferują praca twórcza ?ludzi pogranicza?, mających doświadczenie życia na skrzyżowaniu kultur i religii, oraz "dobra pamięć" ? platforma pozwalająca na naprawę relacji sąsiedzkich i kreowanie nowych przestrzeni komunikacji w coraz bardziej podzielonym świecie.

Krzysztof Czyżewski i Bożena Szroeder, reżyser spektaklu "Kroniki sejneńskie", poprowadzą także **warsztaty dla studentów wydziału teatru Eugene Lang College for Liberal Arts New School**.

www.pogranicze.sejny.pl